

שיחת השבוע

חב"ד
צעירי
אגודת
חב"ד
כל הלב לכל אחד

785 סניפים,
בתי חב"ד,
ברחבי הארץ

יש חדש

■ התועדויות חג הגאולה

בימים חמישי ושישי בשבוע הבא יציגנו ימי הגאולה י"ב-י"ג בתמוז, שבהם שוחרר הרבי הריי"צ (רבי יוסף-יצחק שניאורסון) מליובאוויטש ממאסרו ברוסיה הקומוניסטית, על פעילותו לשמירת גחלת היהדות (בשנת תרפ"ז-1927). בריכוזי חב"ד בארץ ובעולם יהיו התועדויות מיוחדות, ובהן יסופר סיפור המאסר והגאולה ויופקו הלקחים האקטואליים. בתי חב"ד מזמינים את הציבור לבוא להתועד יחדיו, שבת אחים גם יחד, לשמוח בשמחת הגאולה ולשמוע דברים מפי רבנים, משפיעים חסידיים ואישי ציבור.

■ החלו קייטנות חב"ד

עם יציאת תלמידי בתי הספר לחופשת הקיץ החלו בתי חב"ד ברחבי הארץ את המחזור הראשון של קייטנות חב"ד. הקייטנות מיועדות לכל ילדי ישראל, תלמידי בתי ספר ממלכתיים וממלכתיים-דתיים כאחד. הקייטנות מעניקות לילדים שפע של חוויות לצד תכנים וערכים, ברוח חסידית עליזה ותוססת. פרטים בבית חב"ד.

■ אתר אבידות ומציאות

הוקם אתר חדש, שנועד לשמש מאגר מידע ארצי להשבת אבידה. האתר חנימי, וגם בלי פרסומות. אפשר לפרסם בו אבידות שנמצאו וחפצים למסירה בחינם. שם האתר: 'דבר האבד', davarhaaved.co.il

רדיפת דת בחסות החוק

השלטון הקומוניסטי מעולם לא טען שהוא מתנגד לדת. הוא רק הפעיל את אנשי ה'חוק', שידעו תמיד למצוא את הסעיף המתאים

ניצח את העריצות. הרבי הריי"צ מליובאוויטש

ולנו שמענו על רדיפת הדת ברוסיה הקומוניסטית, במאה הקודמת. על סגירת בתי כנסת, תלמודי תורה ומקוואות טהרה. על רבנים, מוהלים ושוחטים ששולחו לסיביר. על שומרי שבת שהושלכו לכלא.

אבל כדאי לתת את הדעת למנגנון שניהל את רדיפת הדת. השלטון מעולם לא טען שהוא מתנגד לדת. להפך, הוא אילץ רבנים לחתום על הצהרות שקר בדבר חופש הדת הקיים ברוסיה הקומוניסטית. השלטונות הפריחו

סיסמאות יפות בדבר החופש שניתן לאזרחי המדינה לחיות על-פי אמונתם.

הייתה רק בעיה 'קטנה', שהדברים היו צריכים להיעשות במסגרת ה'חוק'. כאן היה אפשר לסמוך על אנשי ה'חוק' שידעו תמיד למצוא את הסעיף המתאים, כדי לקבוע ששמירת היהדות היא עבירה על 'חוקי' המדינה.

'חוק' לכל מטרה

וככה זה עבד. רוצים ברית מילה? בבקשה, אבל זה ניתוח, שצריך להתבצע אך ורק בחדר ניתוח ועלידי כירורג מוסמך. מוהל שאינו רופא הוא עבריין המסכן את שלום הציבור. מקווה טהרה? – אין בעיה, אבל האם הוא עומד בדרישות ההיגיינה המחמירות? אם לא, הרי מפעילי המקווה מפיצים מחלות וזיהומים. ישר לסיביר!

מותר ללמוד תורה, אבל בית ספר צריך רישיון. האם הוא מלמד את המקצועות הנחוצים כדי שתלמידיו יוכלו להשתלב בחברה הרוסית המתקדמת? אם לא, הרי זה בית ספר בלתי חוקי, וגם ההורים השולחים אליו את ילדיהם הם עבריינים. סיביר מחכה להם.

אוכל כשר? – כאוות נפשכם, אבל שחיטה דורשת פיקוח של משרד הבריאות, והוא כבר ידאג להציג דרישות שיהפכו אותה לבלתי אפשרית. אה, שוחטים בלי אישור? זו סכנה חמורה לבריאות הציבור! קדימה לסיביר.

מותר ללכת לבית הכנסת, אבל האם לא

נרקמות שם מזימות אנטי-הפכניות? לכן צריך שיהיו שם סוכנים של הקי"ג, ומעת לעת לזמן את המתפללים לחקירה. עכשיו נראה מי ירצה לבוא לבית הכנסת...

שמירת שבת? – אין שום בעיה עקרונית, חוץ מעניין 'חוקי' קטן: יום המנוחה ברוסיה הוא יום ראשון, ומי ששובת מעבודה גם בשבת פוגע בכלכלה הסובייטית. זו בהחלט עבירה חמורה. סיביר כבר אמרנו?

הגאון היהודי ניצח

בחסות ה'חוק' הפך השלטון כל פעילות דתית לעבירה, ושופרי התעמולה גיבו כמובן את המהלכים לאכיפת ה'חוק'. כך הצליח הקומוניזם לגרום לכך שחיהם של יהודים שביקשו להיות נאמנים לאמונתם נעשו בלתי-אפשריים.

רק קומץ חסידים העז להתייצב נגד השלטון העריץ, בהשראת הרבי הריי"צ (רבי יוסף-יצחק שניאורסון) מליובאוויטש, האדמו"ר השישי של חסידות חב"ד. הוא פתח תלמודי תורה מחתרתיים, בנה מקוואות חשאיים, הפעיל מנייני תפילה סודיים, ערך בריתות מילה בסתר, דאג לשחיטה כשרה באין רואים.

החסידים נאסרו ושולחו לסיביר. רבים מהם לא חזרו. בסופו של דבר גם הרבי עצמו נאסר, מתוך כוונה לחסלו. אך גם בכלא עמד בגאון על אמונתו. ואמנם, הנס התחולל. השלטון העריץ נכנע ושוחרר את הרבי. ימי גאולתו, י"ב-י"ג בתמוז, נעשו 'חג הגאולה' עד היום הזה.

זמני השבוע

ירושלים	תל-אביב	חיפה	באר-שבע	אילת	ניו-יורק
19:07	19:29	19:20	19:27	19:22	20:09
20:28	20:31	20:32	20:28	20:22	21:15

פרקי אבות: פרק ה

שבת ישראל
קדם והזמנים

להרגיש טעם יהודי KEDEM

מרים והנביעה

אחרי מות מרים התורה מספרת: "וְלֹא הָיָה מִיָּמָיו לְעֹדָה; וַיִּקְהָלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן. חֲזוֹל קִשְׁרוּ בֵּין הָאִירֻעִים (תענית ט,א): "שכל ארבעים שנה היה להם הבאר בזכות מרים". צדקתה של מרים זיכתה את ישראל בבאר הפלאית שנבעה מהסלע. במותה פסק הנס, ונדרש נס נוסף, לחדש את נביעת המים, בידי משה רבנו.

הלוא משה היה 'רעיא מהימנא', הרועה הנאמן של עם ישראל. חז"ל אמרו שהמן ניתן בזכות משה, ענני הכבוד בזכות אהרן, והמים בזכות מרים. האומנם משאב חיוני לקיום האדם, כמי שתייה, אינו יכול להינתן עלידי משה, ועד שאחרי מותה של מרים היה צורך בציווי חדש מהקב"ה שהסלע יוציא את מימיו!?

תפקיד המים

המשנה במסכת עירובין דנה במזונות שבהם

המים. צריך שכל שאר ענייניו של האדם יהיו באותה מודעות של הבנה ורגש שהיו לו בשעה שעסק בלימוד התורה או בתפילה וכו'.

חלוקת התפקידים

גם בתוך התא המשפחתי נדרש השילוב בין ה'מזון' ל'מים'. אלה התפקידים הייחודיים של הבעל והאישה. הבעל הוא בבחינת ה'מזון', התוויית הדרך שבה הבית וחינוך הילדים צריכים להתנהל, אבל האישה היא בבחינת ה'מים', המורידה את הערכים האלה לחיי היום-יום, לכל פרט ופרט.

כך היה אצל אברהם אבינו ושרה אימנו. אברהם ציווה את בניו לשמור את דרך ה', ואילו את פרטי החינוך העניקה שרה, ופעלה להרחיק את בנה מחברים שאינם הגונים כדוגמת שמעאל, והקב"ה אמר לאברהם: "כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלַיךְ שָׁרָה, שְׁמַע בְּקוֹלָהּ". זה גם היה תפקיד הייחודי של מרים, להביא לבני ישראל את ה'מים' – לקחת את ה'מן', המזון, ולהביא אותו לכל נקודה בחיים.

(תורת מנחם, כרך לא, עמ' 136)

אפשר להשתמש לצורך 'עירוב תחומין', ומחריגה את המים (והמלח). הרמב"ם (בפירוש המשניות לעירובין, פרק ג, משנה א) מנמק זאת שהמים (והמלח) אינם מזינים את האדם אלא מוליכים את המזון לחלקי הגוף.

אם כן, אף שהמים הכרחיים לקיום החיים, בכל זאת עיקר תפקידם לרכז את המזון ולהניע אותו. אמרו חז"ל (שבת מא,א) שהאוכל ואינו שותה – אכילתו דם. היינו שהיעדר המים גורם לדם להיות סמיך ופוגע בתנועתו.

להוליך למעשה

המזון והמים קיימים גם בעבודה הרוחנית. הלומד תורה משול למי שאוכל מזון. אך אם לא ישתה מים, היינו שלא יוריד את התובנות לגיד היד או הרגל, למעשה בפועל, עבודתו הרוחנית תהיה חסרה. השכל מבין, ייתכן שגם הלב מרגיש, אבל האם הוא עכשיו 'רץ' לדבר מצווה? אין ודאות שכך יהיה.

כדי שהלימוד יגיע למעשה נחוצה עבודה של הולכת ה'מזון' לכל פרט בחיי האדם, שזה עניין

אמרת השבוע

מהריקבון
תבוא הצמיחה

באחת ההתוועדויות של חג הגאולה י"ב בתמוז אמר הרבי הרי"צ מליובאוויטש:

"תשעה עשר הימים שבהם ישבתי בכלא הרוסי נטלו ממני את הטעם בכל הדברים הגשמיים, ולא באופן זמני אלא לתמיד.

"באותם ימים לא חשבתי על עצמי כלל. ובאמת, מה היה לי לחשוב על עצמי? כשהיו שומעים איך האסירים מתחננים על נפשם, וכעבור עשרה רגעים מוצאים להורג, חשבתי רק על כך שאחרי הריקבון תבוא הצמיחה. ידעתי שאינני בודד. יש אב, סב, סב-סבא, ואילו על עצמי לא חשבתי כלל".

ועוד אמר: "אצל יהודים בכלל, שומרי תורה ומצוות, משמש י"ב בתמוז יום הניצחון, שבו ניצח אור עבודת הרבצת התורה את החושך של מנגדי התורה ודת ישראל".

הכאת הסלע

מן המעיין

דיי בדיבור לגילוי 'הבאר'.

(אור התורה)

ביקשו כראוי

"שמעו נא המורים, המן הסלע הזה נוציא לכם מים" (במדבר כ"ז). עיקר חטאם של משה ואהרן היה שדיברו לישראל בלשון "שמעו נא המורים". ואף-על-פי שהרבה נביאים דיברו בחריפות לשון כזאת, כאן לא היו ראויים לכך, כי בני ישראל ביקשו מים, דבר הנחוץ לחיי אדם, ולא היה צורך לדבר איתם קשות.

(יד יוסף)

השוטים הגדולים ביותר

"שוטים מורים את מוריהם" (רש"י). 'שוטים' ו'מורים את מוריהם' – הם עניין אחד. כי כתוב (משלי כ"ב): "רֵאִיתִי אִישׁ חָכָם בְּעִינָיו, תִּקְוָה לְכִסֵּל מִמֶּנּוּ". מי שרוצה ללמד את רבו, רואה עצמו חכם גדול ביותר, ולכן אפילו כסיל עולה עליו. נמצא שהמורים את מוריהם הם השוטים הגדולים ביותר.

(רבי אברהם מרדכי מגור)

עולם הדיבור והמעשה

"ויך את הסלע במטהו" (במדבר כ"א). דרגת הדור שיצאו ממצרים הייתה עניין הדיבור, ואילו בחינתו של הדור שנכנס לארץ הייתה המעשה. משה היכה את הסלע ולא הסתפק בדיבור, בידעו את דרגתו ובחינתו של הדור שנכנס לארץ. אך לאמיתו של דבר היה עליו להעלות גם דור זה לבחינת הדיבור.

(אור תורה)

מתנות טובות

"ולא היה מים לעדה וייקהלו על משה ועל אהרן" (במדבר כ"ב). שלושה פרנסים טובים עמדו לישראל, אלו הן: משה, אהרן ומרים. ושלוש מתנות טובות ניתנו עליהם – באר, ענן ומן. באר בזכות מרים. מתה מרים, נסתלקה הבאר וחזרה בזכות אהרן. עמוד הענן בזכות אהרן. מת אהרן, נסתלקו ענני הכבוד וחזרו העננים בזכות משה. מת משה – נסתלקו כולם.

(תענית ט)

טעם השמן והדבש

"לא מקום זרע ותאנה וגפן ורימון, ומים אין לשותות" (במדבר כ"ה). לא הזכירו זית, שמן ודבש, שטעמים אלה היו טועמים במן, שטעמו היה כצפיחית בדבש וכלשד השמן. משום כך נשאו המרגלים רק אשכול ענבים ומן הרימונים ומן התאנים, אבל לא מן הזיתים והתמרים, שאת טעמם טעמו במן.

(משך חכמה)

שני סגנונות עבודה

"ודיברתם אל הסלע" (במדבר כ"ח). בפרשת בשלח נאמר "והכית בצור". כי 'צור' נמשך משם אלוקים, כנאמר "אין צור כאלוקינו", ואילו 'סלע' נמשך משם הו"ה, 'הו"ה סלעי ומצודתי'. 'צור' מסמל את עבודת ביטול הרע ושלילתו – 'אתכפיא סטרא אחרא', ואילו 'סלע' מסמל את הפיכת הרע לטוב והחושך לאור – 'אתהפכא חשוכא לנהורא'. בעבודת ה'אתכפיא' צריכה להיות 'הכאה' וביטוש, אך בעבודת ה'אתהפכא'

יום בשבוע	ש"ק ז' תמוז	א'	ב'	ג'	ד'	ה'	ו'
ג' פרקים ליום	הל נדרים פרק א"ג	פרק ד"ו	פרק ט"ז	פרק י"ב	פרק י"ג	פרק י"ד	פרק י"ה
פרק א' ליום	הל בית הבחירה פרק ח	הל כלי המקדש פרק א'	פרק ב'	פרק ג'	פרק ד'	פרק ה'	פרק ו'

לוח יומי
ללימוד
הרמב"ם
כתקנת הרבי מליובאוויטש

חיי נצח

בְּלַע הַמּוֹת. בתוך הנבואות שמתארות את ימות המשיח כלולה הנבואה על ביטול המוות לעתיד לבוא – "בְּלַע הַמּוֹת לְנֶצַח, וּמָחָה ה' אֱלֹקִים דְּמָעָה מֵעַל כָּל-פָּנִים" (ישעיה כה, ח). כך נאמר גם במדרשים רבים. למשל (תנחומא סוף פרשת יתרו): "בעולם הזה, עלידי יצר הרע השנים מתקצרות, אבל לעתיד לבוא – בילע המוות לנצח".

מדברי חז"ל (בראשית רבה כו, ב; ילקוט שמעוני ישעיה רמז תכח) ברור לגמרי שבעם ישראל המוות יתבטל, ויש מחלוקת בדבר הפסקת המוות גם אצל הגויים: "אמר ר' חנינה, אין מיתה לעתיד לבוא אלא באומות העולם בלבד. ר' יהושע בן-לוי אמר, לא בישראל ולא באומות העולם".

משמעות הדברים היא, שבני-האדם לא ימותו עוד אלא יחיו לנצח. יתרה מזו, אפילו מי שמתו קודם לכן עתידים לקום לתחייה, בתחיית המתים, ונדאי שאחרי-כך לא יהיה עוד מוות. כך רש"י מפרש את הפסוק "בְּלַע הַמּוֹת לְנֶצַח": "כסנו ויעלימנו עולמית". ובגמרא (סנהדרין צא, ב) רש"י מוסיף ומדגיש: "לעתיד לבוא, מאחר שחין, שוב אינן מתין".

הרמב"ם סבור שגם בימות המשיח יהיה מוות, ושכסופו של דבר ימותו גם הקמים בתחיית המתים. דעתו זו נדחתה בתקיפות רבה עלידי רוב חכמי ישראל, ובראשם הרמב"ן (שער הגמול בסופו). גדולי הקבלה והחסידות הכריעו כדעת הרמב"ן, שהמוות ייעלם מן העולם לעתיד לבוא, ושעולם התחייה הוא המצב האחרון והשלם ביותר של הבריאה (ספר המאמרים תק"ע עמ' כו). ואולם ייתכן שהעברת המוות תהיה רק בתקופה השנייה של ימות המשיח, שבה יועבר הרע מן העולם.

טעימה מהרמב"ם

הרב חיים הבר

לרגל ארבעים שנה לייסוד תקנת לימוד הרמב"ם היומי

מדוע אומרים 'כל נדרי' בליל יום הכיפורים?

"מִי שֶׁנִּדְרָה נִפְחָה עַל נִדְרוֹ – הָרִי זֶה נִשְׁאָל לְחֶכֶם, וּמִתִּירוֹ" (הלכות נדרים ד, ה)

שגם הקב"ה יעשה כביכול התרה לנדרים שלו.

הלוא נדר עניינו שהאדם אומר על דבר מסוים שיהיה אסור עליו. התרת הנדר הופכת בחזרה את האסור למותר. איסורי התורה הם מעין 'נדרים' של הקב"ה, שגזר שהדברים הללו יהיו אסורים. כאשר מבקשים ביום הכיפורים שהקב"ה יסלח על חטאינו ויהפוך את הזדונות לזכויות, למעשה מבקשים ממנו שיתיר את הנדרים שלו על מעשים שכבר נעשו. לכן מתחילים עם 'כל נדרי', ומייד אחרי-כך אומרים את הפסוק "ונסלח לכל עדת בני ישראל". לאחר שהתרנו את הנדרים שלנו, ביכולתנו לפנות אל הקב"ה ולבקש ממנו 'ונסלח', שכביכול יתיר את הנדרים שלו ויסלח על חטאינו.

זה אחד הרגעים המרגשים בשנה – אמירת 'כל נדרי' בליל יום הכיפורים. המקור הראשון לנוסח 'כל נדרי' מופיע בתקופת הגאונים, ואזכור לדבר כבר מצוי בזוהר (חלק ב קטז, א). יש אומרים שאנשי כנסת הגדולה תיקנו את 'כל נדרי' בתחילת ימי הבית השני (שיטה מקובצת נדרים כג, ב).

גדולי הדורות עסקו בשאלה המתבקשת: מדוע הדבר החשוב ביותר בליל היום הקדוש הוא התרת נדרים דווקא?

ניתנו לכך הסברים מגוונים מנקודת מבט הלכתית. אדמו"ר ה'צמח צדק' אומר רעיון חסידי מקורי: אנו עושים התרת נדרים בערב יום הכיפורים, כדי

074.780.2850

בס"ד

eliko.web.studio

החזרי המשכנתא וההלוואות שולטים בך?

איחוד הלוואות הוא הפתרון להפחתת ההחזרים והריביות, חיסכון באילפי שקלים בחודש וניהול כספים קל יותר. איחוד כל

איחוד הלוואות עם החזר

1 קטן יותר

נל"ח

ההלוואות שלכם לתשלום חודשי אחד נמוך יותר יסייע לכם להשיג יציבות כלכלית ושקט נפשי.

יוסף מנחם | מחזירים את השליטה לידיים שלכם

יוסף מנחם עם 41 שנות ניסיון בבנק דיסקונט

יוסף מנחם משכנתאות דובר בנקאית שוטפת

קונה ספרי תורה פסולים

(גם פיועדים לגניזה)

חיים (עוסק פורשה) **054-3175116**

וכן רוכשים כלי כסף, כתרים, רימונים ועוד

תשלום הוגן

kdushathaot@gmail.com

בור כרה ויחפרהו

גרשון אדלשטיין, לימים ראש ישיבת פוניבז', ואחיו רבי יעקב, רבה של רמת השרון.

זמן קצר לפני פלישת גרמניה לברית המועצות נשא את זוגתו, אבל כעבור כמה חודשים גויס לצבא האדום ונשלח לחזית. לאחר פציעה קשה, שקטעה את רגלו, שוחרר ושב לביתו, כשהוא נעזר בקביים עד סוף ימיו.

בבית השתלב ב'חדר' המחתרתי, והחל למסור שיעורי תורה לילדים יתומים, שהוריהם נהרגו בהפצצות או נפטרו מרעב וממחלות.

במהלך הלימוד היה הרב אסטולין מספר לתלמידיו חוויות מהמלחמה שממנה שב, ומתאר את הניסים הרבים שחווה.

"לחמנו באזורים המסוכנים ביותר", סיפר לילדים. "הסתערנו מול אש תופת, ורבים מאיתנו נפלו. רק בניסים גלויים ניצלתי."

"אירוע מיוחד קרה באזור העיר סטלינגרד. קיבלנו הוראה להתכונן להתקפה קשה מצד האויב. כל אחד מאיתנו היה צריך לחפור שוחה ולהתמגן בתוכה.

"חפרתי לעצמי שוחה, וכאשר החלה המתקפה, נכנסתי לתוכה. פתאום שמעתי קול מעליי. הבטתי למעלה וראיתי חייל רוסי מכונן את נשקו לעברי ואומר: 'שמע יהודי, לא הספקתי להכין שוחה טובה כשלך. יהודי בין כך ובין כך אינו צריך להישאר בחיים. ועכשיו, או שתצא מכאן או שאירה בך'..."

"בחנתי במהירות את המצב. הגמרא אומרת שבבחירה בין ספק לוודאי יש לבחור בוודאי. אם

אתעקש – ודאי יהרגני, ואם אצא מהשוחה, ייתכן שאצליח להישאר בחיים. 'צאתי מהשוחה שלי ל'שוחה' שהחילי חפר, שהייתה למעשה חפירה קטנה ולא עמוקה די הצורך. התכווצתי בתוכה ככל שיכולתי והתפללתי שלא אפגע.

"כשנדמו קולות ההפצצות, 'צאתי וניגשתי לעבר השוחה שכריתי. החייל הרוסי שכב בתוכה הרוג. פגע בה פגיעה ישירה. הודיתי לקב"ה על 'חליפתי, כפרתי ותמורת' ששלח לי."

(עלפי 'גאון וחסיד')

היה ביתה של משפחת אסטולין הצעירה. הרב זלמן לייב גויס לצבא האדום, וההיגיון אמר שהשלטונות לא ירצו להתנכל לרעייתו בשעה שבעלה נלחם למען המולדת.

כך התקבצו התלמידים בבית המשפחה מדי יום בשעה מוקדמת, כדי שלא להיחשף, עד

הרב אסטולין אצל הרבי מליובאוויטש. ניסים במלחמה

חייל רוסי כיוון את נשקו לעברי ואמר: "שמע יהודי, לא הספקתי להכין שוחה טובה כשלך. יהודי ממילא אינו צריך להישאר בחיים. ועכשיו, או שתצא מכאן או שאירה בך"

שעות הערב המאוחרות. הגברת רייזל אסטולין התמסרה לסידור הבית, שהיה למעשה חדר אחד, שבו שתי מיטות, בעבורה ובעבור בנה הקטן, ודאגה לכל צורכי התלמידים.

כבר מצעירותו נודע הרב אסטולין בגאונותו בתורה. בהיותו נער צעיר למד מפי רבה של שומאיץ, הרב צבי יהודה אדלשטיין, שהיה מפורסם כגדול בתורה. הוא למד עימו גמרא בעמקות גדולה. כתשלום על הלימוד לימד הרב אסטולין את ילדיו של הרב. הילדים היו רבי

שוטר המשטרה החשאית שנכנס אל החדר פער את עיניו בתימהון. במרכז החדר ראה אדם מקפץ על קביים וגזרי נייר משתלשלים מזקנו. סביבו רוקדים ילדים מבודחים, הלועגים למראהו. כשהבין השוטר כי נקלע למשוכת ילדים המתעללים בתימהוני, פנה לאחור ועזב את המקום.

זה היה אלתור מהיר של סיפור כיסוי ל'חדר מחתרתי', שכמותו פעלו רבים ברחבי רוסיה. ה'תימהוני' היה הרב זלמן לייב אסטולין, שה'חדר' החשאי פעל בביתו, והוא שימש מורה לתלמידים. את גזרי הנייר מיהר להדביק עליו אחד התלמידים, ברגע שנודע להם כי שוטר ק"גב עומד לתפוס 'על חם' את ה'חדר' הבלתי חוקי.

אלה היו ימי השלטון הקומוניסטי ברוסיה הסובייטית. השלטונות פעלו לדכא את הדת, וכמעט הצליחו במזימתם. ואולם הרבי הריי"צ (רבי יוסף יצחק שניאורסון) מליובאוויטש התייצב כנגדם, והקים מחתרת חסידית, שפעילה עסקו בהפצת היהדות ובשימור הגחלת היהודית.

המחתרת היקמה תלמודי תורה, מקוואות ובתי כנסת, שפעלו בסתר ואפשרו את קיום החיים היהודיים. כאשר 'חדר' או מקווה נסגרו ומפעיליהם שולחו לסיביר או אף הוצאו להורג, פעלו הרבי וחסידיו לפתוח מיד 'חדר' ומקווה אחרים.

כך היה גם בטשקנט, בירת אוזבקיסטן. בימי מלחמת העולם השנייה נמלטו מיליונים מזרחה, הרחק מאזורי הקרבות, וכך מצאו אלפי יהודים מקלט בערי אוזבקיסטן.

בין הפליטים היו חסידי חב"ד רבים, שהשתכנו בעיקר בערים סמרקנד וטשקנט. שליח הרבי יונה כהן, מנהל רשת המחתרות, ומי שלימים נרצח בשל פעילותו זו, פעל מייד להקים מערכת של חיי יהדות. הוא דאג למורים, לבתים שבהם יתקיימו הלימודים ולארוחות חמות לילדים, דבר שעלה הון עתק בימים ההם.

אחד הבתים שנבחר לשמש 'חדר' חשאי

חודש הספר במכון שלמה אומן

עשרות אחוזי הנחה על ספרי המכון וספריית משעול

חפשו בגוגל 'ספרי מכון שלמה אומן' / 'ספריית משעול'
או מוקד הזמנות: 08-9276664

המכניזם עד י"ג תמוז תשפ"ד (19.7.24)

מכון שלמה אומן
מכון מחקר תורני

מחפש את חדש:
מעכשיו זמין גם בפורמט דיגיטלי

שיחת השבוע

לעבור לערוץ הניסים

chabadisrael.co.il/sichat

SUMMER VIBES

הקיץ הזה מתקדמים לנעם 2
ונהנים משפע מים חמים וקרים
בלחיצת כפתור
עם טכנולוגיית שבת למהדרין.

מוקד הזמנות:
077-2304757

רציתי לשאול

עם הרב לוי יצחק וגר
מנהל אגף העלייה בצעירי אגודת חב"ד

למה קל לנו יותר להתמודד עם אתגרים חיצוניים מאתגרים שמעמיד לפנינו היצר הפנימי?

לתוך הכוחות הרגילים שלך, לשכל ולרגשות וכו', הרי כשמשתנים התנאים וכבר אין גזירות, אתה חוזר למצבך הרגיל.

בשיחות עם עולים מבריה"מ לשעבר אני נוהג לומר להם שלא עומדת לפניכם האפשרות להישאר במצב סטטי. כאן בארץ יש רק שתי אפשרויות – לרדת או לעלות. מי שאינו עולה ברמה הרוחנית ומתחזק עוד יותר – יחווה ירידה.

שם האנטישמיות העניקה משמעות ליהדותו, ואם זה נשאר הבסיס של זהותו היהודית, הרי בעלייתו לארץ הוא מאבד זאת. כאן עליו לצקת משמעות עמוקה יותר להיותו יהודי, משמעות שאינה תלויה בגורמים חיצוניים אלא בהכרה פנימית.

ואנחנו רואים שעולים שמחפשים את המשמעות הפנימית, אכן מתחזקים ומתעלים ברמה הרוחנית יותר מכפי שהיו במדינות חבר העמים.

אכן, זו מציאות שאנחנו רואים בכל יום בקרב העולים מברית המועצות לשעבר. יהודים שמסרו שם את נפשם מול גזירות הקומוניסטים ולנוכח מתקפות אנטישמיות, יוצאים משם ועולים לארץ, או מהגרים למדינות חופשיות אחרות, ופעמים רבות חלה אצלם ירידה רוחנית.

הסיבה הפשוטה לכך היא, שכאשר אתה עומד מול אויב חיצוני, ברור לך שהוא אויבך ופועל נגדך, ואז אתה מגייס את כל הכוחות ומתאמץ לגבור עליו; ואילו כשהפרעות באות מתוכך, אינך מזהה את עצמך כאויב שלך, וממילא אינך מתגייס בכל כוחותיך.

במאמר החסידות האחרון שהשאיר לנו הרבי מליובאוויטש הוא מסביר את עומק העניין: כשאתה ניצב מול גזירות על היהדות, מתעוררת בתוכך נקודת מסירת הנפש, ואתה פועל בכוח העוצמות הפנימיות של עצם הנשמה. אבל אם נקודת מסירת הנפש לא חדרה

הלכה למעשה

הרב יוסף גינזבורג
רב אזורי, עומר

אחרי הלוויה

שאלה: מי שהשתתף בהלוויה ולא היה קרוב ארבע אמות לנפטר, האם הוא חייב בנטילת ידיים אחרי ההלוויה?

נהוג שאין מנגבים את הידיים אחרי הנטילה. ויש המסבירים שבזה מראים השתתפות בצער האבלים.

יש שנהגו לטבול במקווה אחרי שחזרו מהלוויה, אבל רוב הציבור אינו נוהג כן.

יש הנמנעים מלהתקרב למיטת הנפטר, אם אין צורך בהם בנשיאת המיטה וכדומה. ואולם לא נמצא מקור להנהגה זו או לזהירות שלא להיכנס לארבע אמותיו במהלך ההלוויה (כמובן, חוץ מכוהן גבר, האסור להיטמא למת, חוץ מלאביו, לאימו, לאחיו, לאחותו מהאב ולאשתו, וגם זאת בתנאים מיוחדים).

מקורות: סוטה מדא. שו"ע או"ח סי' ד סי"ח, מג"א ושו"ע אדה"ז שם. שו"ע יו"ד סי' שעג וסי' שעגא סי"ה, ונו"כ. נטעני גבריאיל אבילות ח"א פרק ע"א, סי"ו וסי"ט.

תשובה: הכול מודים שמי שנכנס לתוך "ארבע אמות של מת" – נטמא. חובת נטילת הידיים נאמרה בפוסקים ל"הולך בין הקברות" ול"מי שנגע במת", אך למעשה נהוג שכל מי שמשותף בהלוויה עליו לטול את ידיו אחריה.

נטילים את הידיים לפני הכניסה לבית, ולצורך זה משאירים בחוץ ספל מים, או מבקשים ממישהו להוציא החוצה ספל מים. ואולם לבית הכנסת או לכל מקום ציבורי אחר אפשר להיכנס וליטול ידיים בתוכו.

תקציר: גדעון ומונבז מצליחים לחבר אל רבן יוחנן בן זכאי, במחנה הרומאים. שם הם רואים לראשונה את ה'בליסטרא' האימתנית

איש צר ואויב

"יתכן כי צודק הנד", הודה גדעון. "אך מה אפשר ונער זה כשמו פן הוא: כלו גסות וסורחנות... לא יכלתי להתאפק מלהטיח את כחשו בפניו. אבל מונבז! לא זה העקר עכשו. מה שחשוב כרגע זה, לעשות כל מה שאפשר על מנת לספל את עצת אויבינו! כיצד נלון על משכבנו בנחת מחר לפנות בקר, כאשר יחלו לסקל באבני הפגז את אחינו ואחיותינו?" גדעון דבר מנהמת לבו ועיניו נצצו בדמעות. "ראה נא, מונבז, ראה!", הוא הצביע על קבוצת חילים שנעה לכיוון ה'בליסטרא'. הם הציבו סלם ארוך ארצה וראשו מגיע עד לכף ה'בליסטרא' המורמת אל על, והחלו להעביר אבני פגז בשרשרת אנושית, מן הערמה הגדולה ועד למרומי הפך הענקית, בהכנה לקראת ההפגזה הגדולה מחר בבקר.

"נורא המחזה!", הגיב מונבז, "אך אינני מצליח לחשב על רעיון כלשהו", הוסיף בעצב. "גם אני לא", הסכים גדעון, "אבל זה כך אוילי כי רעבים אנחנו עד מאוד. הן מאתמול לא בא כל אכל אל פינו, וגם קדם לכן, מה כבר היה לנו לאכל בירושלים הנצורה?"

מחסן האכל קרץ להם ממרחק. פתחו פתוח. שומרו ה'נאמן' נטש את משמרתו והלך לפטפט עם החילים שעסקו בטעינת הפגזים. הם מהרו לחמק פניהם ועיניהם כמו הסתגורו למראה השפע העצום!

צרמות ערמות עד אינסופ נחו שם, של שקיקים שחורים, קטנים ועגלגלים מלאים כל טוב! תפוחי עץ, אגוזים, שקדים ורמונים, בכמות מספקת לצבא רומאי ענק!

הם מהרו לקחת מעט מן השלל אל חיקם והסתלקו החוצה. קשה היה להם לנגס בפרות המתוקים, בזכרם את עני משפחותיהם הרעבות. אך בררה לא היתה. הם חזרים לשמור על כוחם ובריאותם, כי עת פקוח נפש היא העת הזו.

"הלילה הזה לא נתן תנומה לעפעפינו!", קבע גדעון. "כשתפול השנה על המחנה, נעלה בחשאי בפסלם, ונזרק מן הפך החוצה מעט מאבני הפגז. כל אבן שנוציא, תהיה אבן אחת פחות על ירושלים!"

המשך יבוא

"רגע, מה שמוחיתכם כי אדע?", עצר הרומאי הצעיר בשטף הסברו על ה'בליסטרא', וגדעון הרגיש שדמו עולה לראשו. וכי חייב הוא לדון את פרטיו האישיים לרומאי צמא דם זה? מונבז חשב שמוטב כרגע שלא להרגיז כאן איש. הוא מהר להשיב: "מונבז, וחברי זה, שמו גדעון. ואתה, מה שמך?" השיב בשאלה, למען האוזן.

"מה שמי?", התפלא הרומאי לשמע השאלה. "וכי מה זה עסקך?", הטיח בבוז מונבז. "שכחתם שאתם שבויים פה ביד? אם ארצה, אשים גם אתכם מחר עם שחר בתוך הפך הגדולה, ואז, בהפגזה הגדולה, בתוך ברד האבנים הנורא שירד על העיר,

תחזרו גם אתם לירושלים שלכם". גדעון לא יכל להתאפק עוד. "שבויים בידך? חוששני שדווקא אתה, יהא שמך אשר יהא, שבוי הנד ועבד נרצע של שר הצבא שלך. מה שאין פן אנחנו, איננו שבויים כאן, כי אם אורחים חשובים של אספסינוס, עם רבנו הקדוש!", וגדעון אחז בידו של מונבז ופנה ערף לרומאי הנדהם.

"גיוס סורחננס!", צעק אחריהם הנער בכעס. "זה שמי ומוטב שתזכרו אותו היטב; עוד תכירו ותדעו מיהו גיוס סורחננס!"

"לא היינו צריכים לריב אתו!", טען מונבז בלהט. "גם כך גס הוא מן השמים שאנחנו מסתובבים פה ואיש אינו נוגע בנו לרעה!"

דבר התורה שלי

הנשיא דואג לכל

לקראת הכניסה לארץ ישראל שולח משה רבנו שליחים אל סיחון, מלך העם האמרי, בבקשה לאפשר לבני ישראל לעבר בארצו. בתורה נאמר: "וישלח ישראל מלאכים אל סיחון", ולא נכתב שמו של אדם.

רש"י מסביר שזה בעצם אותו הדבר: "משה הוא ישראל, וישראל הם משה. לומר לה ששליח הדור הוא ככל הדור, כי הנשיא הוא הכל".

בספר הזה נאמר שמושה היה 'הרועה הנאמן' של עם ישראל, מי שדאג לצרכים הגשמיים והרוחניים של בני ישראל.

חכמינו זכרונם לברכה אומרים שבתחילה ירד הפון במדבר בזכות משה רבנו, באר המים באה בזכות מרים וענני הכבוד באה אהרן. אבל אחרי שמרים ואהרן נפטרו, משה מלא מיד את החסר ודאג שיהיו לעם מים ושענני הכבוד יחזרו.

עוד מספרים חכמינו שמושה נבחר למנהיג ישראל בזכות דאגתו לצאן, בהיותו רועה: הוא הוציא את הגדיים הקטנים ראשונים למרעה, כדי שיאכלו את העשב הרך; אחר כך הוציא את הזקנים, שיאכלו את העשב הבריני, ולבסוף הוציא את הצעירים והחזקים, שיאכלו את העשב הקשה.

אבל זה לא הכל. פעם אחת ברח גדי מהעדר ומשה רץ אחריו, ונשא אותו על כתפו כל הדרך בחזרה.

מכאן רואים שהרועה הנאמן דואג לא רק לעם כלו, אלא גם לכל פרט ופרט. אם גדי אחד הולך לאבוד, משה עוזב הכל ורץ להחזיר את הגדי היחיד.

זה הקשר בין נשיא הדור לכל יהודי ויהודי, משום שהנשיא דואג לא רק לעם כלו אלא לה ולך, לכל אחד ואחת, ומסיע לו בגשמיית וברוחניות.

(עלפי תורת מנחם, כרך סד, עמ' 391)

מה רבו מעשיה'ה

פתאום פיתון

הנחש הגדול ביותר בעולם הוא הפיתון, והוא מתחרה בגדלו רק עם האנקונדה. הפיתון המרשת יכול להגיע לאורך שבועה מטרים. הוא חי בעקר בדרום מזרח יבשת אסיה, במדינות כמו אינדונזיה, תאילנד והפיליפינים.

הפיתון המרשת אוהב להיות ביצרות גשם ובצוות. הוא נקרא 'מרשת' מפני ששעל עורו יש רשת של כתמים כהים ובהירים שמזכירים רשת. הכתמים האלה מסיעים לו להטמע בטבע.

הפיתון איננו נחש ארסי, אבל עדין הוא מסכן מאוד. בזכות צבעי ההסוואה שלו הוא מתגנב בלי להחשוף אל הטורף, ובתנועה פתאומית וחדה לופת אותו, נכרך סביבו וחונק אותו.

הפיתון בולע את טרפו בשלמותו, ואז הסעודה שלו רק מתחילה. הנחש ימצא לו מקום מסתור, ישכב בלי תנועה שבועות רבים, ובזמן הזה הארוחה שבלע תתעכל במעיו.

נחש הפיתון יעיל לא רק בביבשה. הוא גם שחין מצוי. הוא מסוגל לשחות בנהרות ובאגמים. אבל שם עליו להיות זהיר - הנחש האימתני הזה יכול להפך בעצמו לטרף, בפיות תנינים, למשל.

נקבת הפיתון מטילה בין 60 ל-100 ביצים, ואז כורכת את עצמה סביבן כדי לשמר על חמן ובטיחותן. כ-88 ימים נמשכת הדגירה, עד שבוקעים נחשים צעירים, ומיד הם יוצאים לחיים עצמאיים.

והנה עכדה שבודאי לא חשבתם עליה: יש נחש פיתון לבקן. לבקנות היא גון עור ושיער בהיר, וזו תופעה שיש לה פמה וכמה סבות. מפעם לפעם בוקעים מהביצים נחשי פיתון לבקנים, אך צבעם הלכך חושף אותם לפני הטורפים, והם אינם מאריכים ימים בטבע.

איור: מרדכי איזנשטט

מאת: דניאל גורדון

הגומל לחיבים טובה

11

תקציר: באין בררה, משפחתו של מוישלה נאלצת להשאיר את משלוח התה מאחור ולשוב הביתה, בתקווה שבעוד כמה שבועות או חודשים יוכלו להוביל אותה לשקלוב

הפסוק: 'בוא

ברכתם 'המוציא' על פרוסת לחם? עליכם לאכל אותה בשלמותה, ולא להשאיר ממנה שארית, כי אין זה כבוד לפרוסה שברכו עליה. שאריות לחם אסור לזרק בצורה שמבזה אותן.

הלכה בשבוע

מפטרבורג תצא תורה

אלפי יהודים, בכל רחבי מדינות חבר העמים לשעבר, יושבים בכל יום ללמוד תורה, ומשמישים עדות חיה לניצחון על הקומוניזם. צוהר למיזם המיוחד

"הגענו לתובנה שחייבים לייסד מסגרת תורנית יומית". הרב ליפסקר, פטרבורג

אוקראינה ושאר מדינות חבר העמים. השקנו תכנית לימודים, שנפרשת על כל ימות השבוע, כדי ליצור קביעות וסדר אצל הלומדים. דאגנו גם למלגות קבועות. כמנהל 'קרן מרומים' התאפשר לי לרתום את הקרן למיזם. התוצאה מדהימה: יש לנו כבר יותר ממאה כוללים!

תורת חיים. בשבוע של י"ב"ג בתמוז, חג הגאולה של הרבי הרי"צ, אין דבר מרגש מלראות אלפי יהודים, שנאספים בכל יום ביותר ממאה בתי כנסת, ופשוט לומדים תורה. זה שינה את פני הקהילות היהודיות. אנשים שלומדים – מקיימים יותר מצוות. הנה נתון מהכולל שלי: שבעים אחוזים לא היו נימולים, ולאחר שהחלו ללמוד תורה בקביעות עשו ברית מילה. רבים החלו לשמור שבת, וכך הלאה.

חכמת נשים. בעקבות ההצלחה נפתחה מסגרת דומה לנשים, וההפתעה היא שמספר המשתתפות שם גדול יותר. זו מסגרת תורנית, שמאפשרת לאלפי נשים להכיר את העולם הלימודי-יהודי, עם שיעורים במגוון נושאים.

השמיים הם הגבול. לפני שמונה שנים החלו בני זוג, שלא ידעו דבר על יהדותם, להשתלב במסגרות התורניות שלנו. הם לא היו נשואים כדת משה וישראל, לא שמרו מצוות והבעל לא היה מהול. בסמינר הראשון שעשינו הגבר קיבל עליו ברית מילה. בסמינר השני קיבל עליו להניח תפילין, וגם האישה התחזקה בשמירת מצוות. בסמינר השלישי נערכה חתונתם כדת משה וישראל. וההפתעה: לפני זמן קצר קיבל הגבר תעודת הסמכה לרבנות!

"מרגש לראות יהודים שבאים ללמוד תורה". הרב ליפסקר וקהילתו

והפעם נענה בשמחה. שאלתי אותו מדוע נעלם, והוא ענה: אבי, שאיננו יהודי, הטביל אותי לנצרות בילדותי, והייתי בטוח שאני לא יהודי... הסברתי לו כי הוא יהודי לכל דבר. כמותו יש, למרבה הצער, אלפים רבים.

אהבתי תורתך. לפני כמה שנים הגענו לתובנה שחייבים לייסד מסגרת תורנית יומית, בעבור יהודי הקהילות. שמי שרוצה להתחבר לאור התורה – יוכל לעשות זאת בכל יום. זה דרש השקעה עצומה, אבל המפעל קם ונהיה, בעידודו של הרב הראשי לרוסיה, הרב ברל לאזר.

כולל תורה. הקמנו מסגרת ייחודית, 'כולל תורה' שמה, שמאפשרת לכל יהודי בפטרבורג ובכל עיר במדינות חבר העמים ללמוד תורה בכל יום – הלכה, גמרא, משניות, פרשת שבוע, חסידות. את כל המערך מנהל הרב משה ובר, יהודים, שגדלו במציאות של נתק מיהדות, קמו פתאום לתחייה.

מאה כוללים. היוזמה התקבלה בהתלהבות גדולה על-ידי מאות שלוחי חב"ד ברוסיה,

תעודת זהות. הרב בן-ציון ליפסקר, בן 41, משלוחי חב"ד בפטרבורג. הסיפורים על לימוד תורה במחתרת, בימי השלטון הקומוניסטי, מוכרים לו היטב מילדותו, כבן למשפחה שעלתה מרוסיה. אחרי נישואיו יצא לשליחות בפטרבורג.

ויבורסקי. שכונת מגוריי, שבה אני פועל בשליחות הרבי מליובאוויטש, לצד עוד שלוחים הפזורים ברחבי העיר, בהובלת השליח הראשי, הרב מנחם-מענדל פבזנר. בשכונה שלנו חיים מיליון תושבים, ועליפי ההערכות יש בתוכם עשרות אלפי יהודים.

עשייה. הצלחנו ברוך ה' לייסד כאן קהילה מלוכדת, עם פעילות תוססת של חיים יהודיים. בית כנסת שוקק חיים, מקווה טהרה, פעילות עם גברים, נשים, נוער, ילדים, קשישים ועוד. יש פה שלוש תפילות ביום ופעילות כל ימות השנה. אנחנו עומדים בקשר עם אלפי יהודים.

יהודים אבודים. האתגר הגדול ביותר הם היהודים שאינם יודעים כי הם יהודים. פעם אחת ניגש אליי צעיר ואמר כמה מילים בעברית. שמחתי לגלות עוד יהודי, ומייד פתחנו בשיחה. התברר כי אימו יהודייה ומתגוררת בארץ. הזמנתי אותו לסעודת שבת, אך הוא לא בא. חצי שנה לאחר מכן פגשתי אותו באקראי, הזמנתי אותו שוב,

עליית מחירים
רוחבית במשק

הצטרפו למאות משפחות שחוסכות בעלויות
הביטוחים כל חודש עם גפן בסד

60% ביטוח משכנתא
75% דמי ניהול בפנסיה
50% פוליסת בריאות
פחות מעלות
פחות מדמי הניהול
פחות פריט עם
כיסויים רחבים

כשהכל עולה
אנחנו מורידים

צריך לעשות הכל שיהיה בסדר
גפן בסד

ביטוח ופנסיה למנוח הוריו

בריאות | פנסיה | דירה | ביטוח חיים | נסיעות לחו"ל | משכנתא

basad.co.il

רוצים לשמוע עוד צרו קשר:
077.444.7777